

Fontos tudnivalók a magyar mint idegen nyelv érettségi vizsgáról

A vizsgára jelentkezés törvényi háttere

A [100/1997. \(VI. 13.\) Kormányrendelet](#) az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról – **hatályos 2017. január 1-jétől** az alábbiak szerint rendelkezik:

– „Az érettségi vizsga részei és vizsgatárgyai

6. § [...]

(5) A magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett magyar mint idegen nyelv vizsgatárgyból érettségi vizsgát az tehet, aki

a) nem magyar állampolgár, vagy

b) a középiskolai tanulmányai befejezését megelőző négy tanév közül legalább hármat nem a magyar köznevelési rendszerben végzett.

(6) Magyar mint idegen nyelv vizsgatárgyból kizárólag középszintű érettségi vizsgát lehet tenni.”

A *magyar mint idegen nyelv* vizsgatárgy érettségi vizsgájára vonatkozó részletes vizsgakövetelményeket és vizsgaleírást **Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet** – **hatályos 2017. január 1-jétől** *Élő idegen nyelv* című fejezete tartalmazza. A dokumentum megtalálható az Oktatási Hivatal honlapján.

Tanácsok az érettségi vizsgára való felkészítéshez

A gyakorlásra szánt szövegek és a feladattípusok kiválasztásánál ne a magyar nyelv és irodalom, hanem inkább valamelyik idegen nyelv feladattípusait tekintsük mintának. A diákok felkészítésekor gondoljunk arra a nagyon fontos követelményre, hogy a szövegeknek autentikusnak kell lenniük, ugyanakkor vigyázzunk, hogy ne legyenek túl bonyolultak. Olyan forrásból kell meríteni, amellyel a vizsgázók mindennap találkozhatnak:

diáklapok, ifjúsági folyóiratok, könyvek, népszerű hetilapok, illetve gyakorlati szövegek: étlap, cégtábla, plakát, szórólap stb.

A szövegek szókincse ne térjen el a hétköznapi nyelvhasználattól, ne tartalmazzon rétegnyelvi szavakat (pl. szleng, nyelvjárás). A téma igazodjon a korosztály érdeklődési és tájékozottsági szintjéhez.

A feladatok ne tárgyi ismereteket kérjenek számon, hanem elsősorban a nyelvhasználati tudást értékeljék. A középszintű érettségi vizsgán a hétköznapi (igényes) kommunikációs szintnek kell megfelelni.

Egy írásbeli feladat mindig csak egy adott nyelvi részterületre irányuljon. Például a nyelvi helyességet csak az erre irányuló feladatokban értékeljük pontszámokra átszámított formában, hiszen az érettségi feladatsorban is ez az értékelési szabály érvényesül. Középszinten a kommunikatív kompetencia mérése az alapvető cél. A gyakorló feladatsor összeállításánál törekedjünk arra, hogy az egyes feladatok eltérő részterületeket érintsenek (pl. főnévragozás, igemódok, kötőszavak). A hallás alapján feldolgozandó szövegek esetében a szövegértéshez normál beszédtempó, köznyelvi kiejtés az ajánlott.

Minden vizsgarész-összetevőben az alapvető követelmény az érthetőség. Az írásbeli vizsgán az *I. Olvasott szöveg értése* és a *III. Hallott szöveg értése* vizsgarész-összetevőkben a nyelvtani-helyesírási hibát is csak ennek a szempontnak a figyelembevételével értékeljük. (Az *áll* szó rövid mássalhangzóval mást jelent, mint hosszúval, így ebben az esetben, ha a vizsgázó a helytelen szóalakot használja, akkor félreérthető lesz a szöveg, ezért hiba.) **A II. Nyelvhelyesség vizsgarész-összetevőben csak a nyelvtanilag helyes megoldás értékelhető.**

Ajánlás

A középszintű vizsgára a következő tankönyvek segíthetik a felkészülést:

Kovácsi Mária: Itt magyarul beszélnek I–III. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 1993.

Bártfai Zsuzsa – Keller Norbert: Servus in Ungarn – Magyar társalgás. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 1996.

Bencze Ildikó: Magyar nyelvi tesztek. Aula Kiadó, 1996, 2001.

Hlavacska Edit – Hoffmann István – Laczkó Tibor – Maticsák Sándor: Hungarolingua 1. Magyar nyelvkönyv. Debreceni Nyári Egyetem, Debrecen. 1996.

Hlavacska Edit – Hoffmann István – Laczkó Tibor – Maticsák Sándor: Hungarolingua 2. Magyar nyelvkönyv. Debreceni Nyári Egyetem, Debrecen. 2001.

Silló Ágnes: Szituációk. Max Hueber Verlag, Budapest. 1996.

Szili Katalin – Szalai Zsuzsa: Lépésről lépésre. Braumüller, Wien. 1990.

Szita Szilvia – Görbe Tamás: Gyakorló magyar nyelvtan. Akadémiai Kiadó, Budapest. 2009/2010.

Lakos Dorottya: Hungarian for foreigners – Magyar nyelvkönyv külföldieknek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 1998.

Erdős József – Prileszky Csilla: Halló, itt Magyarország! Magyar nyelvkönyv külföldieknek I–II. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1992/2001.

A tanárok számára megkönnyíti a felkészítő munkát:

Hegedűs Rita: Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések. Tinta Kiadó, Budapest. 2004.

Egyebek:

Egyszerűbb nyelvezetet használó napilapok, sajtótermékek, tudományos-ismeretterjesztő rövidebb terjedelmű (100-1000 szavas) cikkek.

<http://www.magyarora.com/magyar/index.html>